

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 1Csp/15/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717200980
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jarmila Bíliková
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2019:2717200980.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudkyňou Mgr. Jarmilou Bílikovou v právnej veci žalobcu: Š. S. C. F., L. L.: N. Z. X, F., zastúpený: GARAJ & Partners, s.r.o., so sídlom: Jozefská 3, 811 06 Bratislava proti žalovaným: 1/ C. X., W.. XX.XX.XXXX, F.: L., W. L. XX, 2/ Y. T., W.. XX.XX.XXXX, F.: Y. L.. R. XXX, 3/ C. Q., W.. XX.XX.XXXX, F.: L., T. Q. XX o zaplatenie 12 271,30 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/, 2/, 3/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi istinu v sume 12 271,30 eur, zmluvný úrok ku dňu 07.07.2016 v sume 7 878,86 eur, zmluvný úrok 7 % ročne od 18.08.2016 zo sumy 12 271,30 eur do zaplatenia, úrok z omeškania v sume 1 756,59 eur, úrok z omeškania 8 % od 18.08.2016 zo sumy 12 271,30 eur do zaplatenia, zmluvnú pokutu v sume 2 015,13 eur a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 494,30 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

II. Súd konanie v časti sumy 1,17 eur zo zmluvného úroku z a s t a v u j e .

III. Súd p r i z n á v a žalobcovi proti žalovaným 1/, 2/, 3/ nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

IV. Súd o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 09.02.2017 domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/, 2/, 3/ (ďalej len „žalovaní“ v príslušnom tvare) povinnosť zaplatiť sumu 12 271,30 eur, zmluvný úrok ku dňu 07.07.2016 vo výške 7 880,03 eur, zmluvný úrok 7 % ročne od 18.08.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 1 756,59 eur, 8 % úrok z omeškania ročne od 18.08.2016 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 2 015,13 eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 494,30 eur a náhradu trov konania.

2. Žalobca v skutkových tvrdeniach žaloby dôvodil, že ako štátny účelový fond je právnická osoba, zriadená osobitným zákonom, ktorá je finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu nástrojov finančného inžinierstva podľa osobitného predpisu s odkazom na ustanovenia zákona č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov pri zohľadnení aktuálne platnej legislatívy vymedzujúcej rámec jeho fungovania a činnosti vyplýva, že nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti. Na základe zmluvy o poskytnutí podpory č. 206/4697/1998 bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 14 107,42 eur (425.000,- Sk) pri základnej úrokovej sadzbe 3,00 % p.a. s lehotou splatnosti 30 rokov ako aj nenávratný príspevok v sume 4 215,63 eur (127.000,- Sk), keď banky poskytovali porovnateľné

úvery pri základnej úrokovej sadzbe v rozpätí 12 % - 15 %. Preto činnosť žalobcu, ktorú vykonáva nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť. Žalobca vykonáva činnosť na základe osobitného zákona o ŠFRB a absentujú u neho pojmové znaky obchodnej činnosti. Poukázal na ustanovenia zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru v čl. IV. splácanie úveru. Žalovaní mali zlú platobnú disciplínu, neuhrádzali splátky riadne a včas v mesiacoch 01/2016 - 06/2016, 01/2015 - 12/2015, ako i ďalšie predchádzajúce splátky. K dátumu 17.06.2016 boli v omeškaní so 108 splátkami, čím došlo k splneniu podmienky čl. VIII. bod 4. Zmluvy o úvere oprávňujúcej žalobcu požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru vrátane prislúchajúceho úroku ako i zaplatenie pokuty vo výške 10 % z dlžnej sumy, keď nastala splatnosť celého dlhu. Má za to, že sa v predmetnom spore jedná o obchodnoprávny vzťah zo zmluvy o úvere podľa ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ). Žalobca podaním zo dňa 07.07.2016, ktoré bolo doručené žalovaným (1/ dňa 18.07.2016, 2/ dňa 11.07.2016, žalovaný 3/ zásielku neprevzal v odbernej lehote, deň uloženia 11.07.2016) odstúpil od zmluvy, čím sa celý dlh stal splatným. Napriek odstúpeniu od zmluvy nedošlo zo strany žalovaných k úhrade dlžnej sumy. S odkazom na § 506 ObZ rozhodnutia súdov sa domáhal priznania dohodnutých úrokov aj po účinnosti odstúpenia od zmluvy. S odkazom na § 548 ods. 1 OZ, čl. VII. ods. 1. a 2. zmluvy o úvere a rozhodnutia súdov sa domáhal uloženia povinnosti žalovaným 2/ a 3/ titulom ručiteľského záväzku, keď odstúpením od zmluvy nedochádza k zániku hlavného záväzku, teda nedochádza ani k zániku ručenia. Podľa čl. VIII. bod 4 zmluvy o úvere vznikol žalobcovi nárok na zmluvnú pokutu v sume 2 015,13 eur (12 271,30 + 7 880,03 x 10 : 100). V súvislosti s právnym posúdením zmluvy o úvere ako zmluvy spotrebiteľskej odkázal na ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov § 1 ods. 3 písm. p), keď spotrebiteľským úverom nie je úver poskytovaný na účely podľa osobitných predpisov pre obmedzený okruh osôb vo verejnom záujme a za úrokové sadzby nižšie ako tie, ktoré prevládajú na finančnom trhu s uvedeným príkladom zákona č. 607/2003 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov, ktorým negatívnym vymedzením zákonodarca subsumoval zákon o ŠFRB do skupiny osobitných predpisov na základe, ktorých poskytované úvery nespádajú do kategórie spotrebiteľský úver, t.j. úver poskytovaný žalobcom nie je spotrebiteľským úverom. S odkazom na § 24a zákona o spotrebiteľských úveroch sa na úvery, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom vzťahujú uvedené ustanovenia, to neplatí, ak ide o úvery poskytované štátnym fondom rozvoja bývania podľa osobitného predpisu. Žalobca je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t.j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Nespĺňa taxatívne vymedzené pojmové znaky podnikania v zmysle Obchodného zákonníka, keď nekoná samostatne, je spravovaný MDVRR SR, štatút fondu schvaľuje minister a jeho účelom nie je dosahovanie zisku, teda nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, uzavretá zmluva o úvere nie je spotrebiteľskou zmluvou. Zo zákonného kogentného ustanovenia § 261 ObZ, ktoré má prednosť pred zmluvnou úpravou vyplýva, že vymenované záväzkové vzťahy sa spravujú ObZ bez ohľadu na povahu účastníkov, ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah. Podľa § 497 ObZ, teda sa na tento záväzkový vzťah použijú ustanovenia obchodného práva. V súvislosti s doručením odstúpenia od zmluvy zasielané žalovanému 3/, ktoré bolo uložené na pošte dňa 11.07.2016 poukázal na § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), keď sa situácia posudzuje objektívne a ak sa preukáže, že adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, dochádza k pôsobeniu tohto jednostranného právneho úkonu voči adresátovi bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil, nevyžaduje sa skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon s odkazom na rozhodnutia súdov (NS ČR sp. zn. 26Cdo 268/2011, 26Cdo 4074/2009, NS SR sp. zn. 5Cdo 129/2010). K úroku z omeškania a nákladom spojeným s uplatnením pohľadávky poukázal na § 369 ods. 1 ObZ, Nariadenie vlády SR č. 21/2013 Z.z. s tým, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky tvoria príslušenstvom pohľadávky podľa § 121 ods. 3 OZ a § 9 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „advokátska tarifa“). K žalobe pripojil listinné dôkazy a to zmluvu o poskytnutí podpory zo dňa 03.03. 2000, odstúpenie od zmluvy zo dňa 07.07.2016 s doručenkami o doručení, históriu pohybov na účte, rozhodnutie - zvýšenie mesačnej splátky.

3. Žalovaná 1/ v podaniach doručených súdu dňa 23.04.2018, 14.03.2019, 08.04.2019, 21.05.2019 nepoprela skutkové tvrdenia žalobcu v žalobe. Poukázala na svoju finančnú situáciu vzhľadom na svoje zdravotné problémy, keď pracovala len brigádnicke. Po smrti manžela ako spoludlžníka zostala sama na splácanie dlhu. Žalovaná 2/ mala dostať peniaze od jej bývalej svokry na čiastočné zaplatenie dlhu. Následne zistila, že dlh nebol ani sčasti zaplatený. Vzhľadom na výšku dlhu by tento mohla splácať

podľa návrhu žalobcu v splátkach po 475 eur, čo by bolo pre ňu nemožné. Je ochotná dlh splácať, ale maximálne po 100 eur mesačne, ak jej to finančná situácia dovolí.

4. Žalovaná 2/ v podaní doručenom súdu dňa 26.04.2018 nepoprela skutkové tvrdenia v súvislosti s uzavretou zmluvou o poskytnutí podpory, v ktorej spolu so žalovaným 3/ vystupovali ako ručiteľia. Poukázala na ustanovenie bodu 7.1, 7.2 čl. VII bodu 12.3 čl. XII zmluvy, v ktorých je výslovne dojednaná aplikácia Občianskeho zákonníka s odkazom na čl. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V danom prípade u žalobcu s odkazom na § 1 ods. 1, 2, § 3 zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, z čoho vyplýva, že ide o činnosť obchodnú, ako aj činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti, a preto aj žalobcu možno subsumovať pod ustanovenie § 52 ods. 1 OZ. Žalovaní sú spotrebiteľmi, ktorí využili služby v zmysle zákona č. 124/1996 Z.z. a nevystupovali v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Bez ohľadu na to, kedy bola zmluva uzavretá, jedná sa o zmluvu spotrebiteľskú s odkazom na rozhodovaciu prax súdov, napr. KS v Prešove sp. zn. 19Co/242/2014, 3Co/151/2016, KS v Žiline sp. zn. 11Co/194/2017, KS v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/217/2012. Žalobca od zmluvy odstúpil už v roku 2006 listom zo dňa 15.11.2006 s odkazom na vtedy účinný zákon o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. a aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka v súvislosti s premlčaním a odkazom na § 48 ods. 1, 2, § 457, § 100, § 107 OZ. Odstúpením od zmluvy dňa 15.11.2006 sa zmluva od začiatku zrušila a žaloba bola podaná na súde až dňa 09.02.2017, teda nárok je premlčaný. Súčasne poukázala na rozhodnutie o časti nároku žalobcu rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 10C/195/2008-81. Predložila listinné dôkazy a to prípis žalobcu vo veci 206/4697/1998 - odstúpenie od zmluvy zo dňa 15.11.2006.

5. Žalobca v ďalších podaniach doručených súdu (dňa 26.04.2017, 24.05.2017, 16.06.2017, 28.08.2017, 20.10.2017, 24.01.2018, 20.06.2018, 13.11.2018, 15.01.2019, 19.02.2019) zotrval na svojich skutkových tvrdeniach v žalobe a poukazoval najmä na aktuálnu judikatúru vo vzťahu k sporným otázkam medzi stranami sporu. K tvrdeniu žalovanej 2/ o premlčaní nároku viedol, že sa žalobcovi nepodarilo doručiť odstúpenie od zmluvy hlavným účastníkom zmluvného vzťahu, t.j. dlžníkom a jedná sa v prípade ručiteľského záväzku o akcesorický vzťah, tak odstúpenie z 15.11.2006 nenadobudlo právne účinky. V podaní doručenom súdu dňa 15.05.2019, keď bolo pojednávanie odročené na žiadosť žalobcu v súvislosti s doplnením skutkových tvrdení o právoplatnom rozhodnutí súdu, ktorým bolo priznané žalobcovi čiastkové plnenie z predmetnej zmluvy, žalobca predložil podrobný prepočet výšky uplatnenej istiny a upravil uplatnený nárok zmluvného úroku ku dňu odstúpenia od zmluvy z 7 880,03 eur na 7 878,86 eur. Súd v tejto časti posúdil podanie žalobcu podľa obsahu ako čiastočné späťvzatie žaloby v časti týkajúcej sa sumy 1,17 eur (7 880,03 - 7 878,86), v ktorej sume aj následne žalobca na pojednávaní vzal sčasti žalobu späť a preto súd s použitím § 145 C.s.p. v tejto časti konanie zastavil.

6. Súd na nariadenom pojednávaní, na ktoré sa žalovaní nedostavili (žalovaní 2, 3/ bez ospravedlnenia, žalovaná 1/ s ospravedlnením, bez žiadosti o odročenie pojednávania) vykonal dokazovanie Zmluvou o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 206/4697/1998, odstúpením od zmluvy zo dňa 07.07.2016, zo dňa 15.11.2006, rozsudkom Okresného súdu Senica sp. zn. 10C/195/2008, prepočtom výšky uplatnenej istiny a zistil tento skutkový stav veci:

7. Podľa Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 206/4697/1998 zo dňa 03.03.2000 podľa zákona č. 124/1996 Zb. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“ a len „zmluva“ v príslušnom tvare) žalobca, neb. L. X., žalovaná 1/ (manželia) ako dlžníci a žalovaní 2/, 3/ ako ručiteľia uzavreli predmetnú zmluvu na základe, ktorej bola dlžníkom poskytnutá podpora z prostriedkov fondu podľa zákona č. 124/1996 Zb. vo výške úveru 425.000,- Sk (14 107,42 eur) a nenávratný príspevok vo výške 127.000,- Sk (4 215,63 eur) s čerpaním na dohodnutý účel, základnou úrokovou sadzbou 3 %, dohodnutými podmienkami splátok vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru v počte 360 splátok, so začiatkom splácania 3 mesiace po uzavretí zmluvy. Podľa čl. VII bod 7.1, 7.2 v súlade s ustanovením § 546 až 56+0 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) je návratnosť zabezpečená ručením tretích osôb, ktoré prehlasujú, že dobrovoľne, slobodne a vážne sa rozhodli prijať povinnosť uspokojiť záväzok dlžníka voči fondu a to v celosti, alebo jeho nesplatené časti vrátane jeho úroku, ako aj nenávratného príspevku ak tento bol poskytnutý a dlžník zvlášť hrubým spôsobom porušil ustanovenia zmluvy a ak dlžník neuspokojí na osobitnú písomnú výzvu pohľadávku fondu. Podpísaní ručiteľia ručia za celý dlh spoločne a nerozdielne fondu podľa ustanovenia § 539 OZ

a to po celú dobu až do splatenia úveru. Podľa čl. VIII bod 8.4, 8.5, 8.8 zmluvy, v prípade, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4 je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi. V prípade, ak dôjde k nedodržaniu lehoty na výstavbu - 24 mesiacov - úroková sadzba sa zvyšuje za každých aj začatých 6 mesiacov o 0,5 % zo zvyšku nesplatennej istiny. Podľa čl. XII bod 12.3 zmluvy práva a povinnosti účastníkov sa riadia predovšetkým zákonom č. 124/1996 Zb a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy k ŠFRB. Vzájomné vzťahy sa riadia aj ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi najmä Občianskym zákonníkom.

8. Prípiskom zo dňa 15.11.2006 adresovanom: L. X. (t.č. nebohý) označenom ako 206/4697/1998 - odstúpenie od zmluvy žalobca oznámil, že začína konania o odstúpenie od zmluvy z dôvodu závažného porušenia zmluvných podmienok zmluvy čl. VII. bod 7.9 a čl. VIII bod 8.7 - predaj rodinného domu bez súhlasu ŠFRB s tým, aby do 30 dní od doručenia výzvy uhradili pohľadávku vo výške 862.145,- Sk.

9. Prípiskom zo dňa 07.07.2016 označeným ako odstúpenie od úverovej zmluvy žalobca žalovaným oznámil po opakovaných výzvach na úhradu dlžnej sumy, že ku dňu 17.06.2016 boli v omeškaní so 108 splátkami v celkovej výške 9 722,16 eur, na základe čoho odstúpil od zmluvy a celý dlh sa stal splatným s vyčíslením jednotlivých položiek dlhu s tým, aby dlh zaplatili v lehote 30 dní od obdržania výzvy. Odstúpenie od zmluvy bolo podľa pripojených doručení doručené žalovanej 1/ dňa 18.07.2016, žalovanej 2/ dňa 11.07.2016 a písomnosť žalovanému 3/ sa vrátila dňa 03.08.2016 ako neprevzatá v odbernej lehote.

10. Podľa histórie pohybov na účte boli uhrádzané nepravidelne splátky na splatenie úveru od 17.07.2000 v rôznych sumách (od 891,- Sk po 3.584,- Sk) s dátumom poslednej úhrady dňa 10.10.2012 a potom dňa 28.04.2015. V roku 2007, 2008, 2009, 2010, 2013 a 2014 neboli uhradené žiadne splátky.

11. Rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 10C/195/2008-81 zo dňa 26. novembra 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.01.2010 súd uložil žalovaným (totožným ako v prebiehajúcim spore) spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi (totožnému ako v prebiehajúcim spore) sumu 820,45 eur s 16,5 % úrokom z omeškania ročne od 16.03.2004 do zaplatenia, súdny poplatok z predmetu konania, konanie v časti žalovaného v 1. rade zastavil (L. X., A.. XX.XX.XXXX) a nepriznal náhradu trov konania žalobcovi. Podľa odôvodnenia rozhodnutia uložená povinnosť zaplatiť priznanú sumu žalobcovi predstavovala ku dňu 27.04.2005 celkom 13 neuhradených splátok úveru, ktorý bol poskytnutý žalovaným dlžníkom na základe zmluvy o poskytnutí podpory formou úveru zo dňa 03.03.2000 (totožnej ako v prebiehajúcim spore), kde žalovaní 2/, 3/ vystupovali ako ručiteľia.

12. Žalobca prostredníctvom zástupcu na pojednávaní zotrval na skutkových tvrdeniach v žalobe a písomných vyjadreniach. K odstúpeniu od zmluvy v roku 2006 tvrdil, že bolo doručované vtedy dvom dlžníkom a dvom ručiteľom s tým, že odstúpenie nebolo doručené hlavným dlžníkom a preto žalobca nepovažoval odstúpenie od zmluvy za účinné, keďže sa jednalo o nedoručenie hlavným dlžníkom. Žalobca mal za to, že právny vzťah naďalej pokračuje a to aj s odkazom na postoj žalovanej 1/ ako hlavnej dlžníčky, ktorá prejavovala záujem splácať poskytnutý úver, žiadala o odklad splátok. K priznanej sume 820,45 eur právoplatným rozhodnutím súdu tvrdil, že táto bola odpočítaná od uplatnenej istiny nesplateného úveru, ktorú skutočnosť vzhľadom na nespokojnosť pôvodnej bankovej inštitúcie nemohol preukázať výpisom z účtu. Odkázal na predložený výpočet nesplatennej istiny z poskytnutého úveru v sume 12 271,30 eur v tabuľke v stĺpci anuitná splátka sú zvýraznené sumy, ktoré boli zaplatené, sumy, ktoré sú uvedené so znamienkom „-“, predstavujú sumu, ktorá bola žalobcom započítaná na splatenie úveru s tým, že v riadku takto započítanej sumy žalobca rozpísal aká čiastka bola zaplatená ako splátka úrokov a aká čiastka na nesplatenú istinu. V prípade, že niektoré splátky označené znamienkom „-“ sú v nižšej sume ako predtým zaplatená splátka, žalobca tieto započítal na neskôr nesplatenú splátku istiny s tým, že rovnako rozpísal splátku úrokov a splátku nesplatennej istiny. V súvislosti s uplatneným nárokom na náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 494,30 eur žalobca tieto náklady zástupcovi zaplatil na základe uzavretej zmluvy o právnom zastúpení so žalobcom.

13. V spore nebolo medzi stranami sporné, že: bola uzavretá predmetná zmluva, na základe, ktorej bol dlžníkom poskytnutý úver v dohodnutej výške, za dohodnutých podmienok; žalovaní 2/, 3/ podpísali zmluvu ako ručiteľia; výška zaplatených splátok. Spornými boli tvrdenia žalobcu, či od zmluvy

odstúpil v roku 2016 alebo tvrdenie žalovanej 2/ v roku 2006, otázka premlčaného nároku, priznané čiastkové plnenie právoplatným rozhodnutím súdu. Skôr než sa súd vysporiadal s týmito spornými otázkami vyriešil základný rozpor v tvrdeniach strán a to, či sa predmetný záväzkový vzťah bude právne posudzovať ako úverová zmluva v zmysle predpisov obchodného práva alebo sa jedná o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa v znení predpisov účinných ku dňu uzavretia zmluvy a vývoja právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, postavenie dodávateľa.

14. Podľa § 2 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ZoOS), na účely tohto zákona sa rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, b) predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

15. Podľa § 2 ods. 1 písm. a), b) ZoOS (zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný od 01.07.2007), na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania, b) predávajúcim osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet.

16. Podľa § 2 ods. 1, 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len ObZ), podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu. Podnikateľom podľa tohto zákona je: a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

17. Podľa § 2, ods. 1 ObZ (účinného od 01.05.2018), podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

18. Podľa § 23a ods. 1 ZoOS (účinný od 01.01.2000), typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

19. Podľa § 23a ods. 1 ZoOS (účinného od 25.11.2004 do 30.06.2007), spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

20. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka (OZ) účinného od 01.04.2004 do 31.12.2007, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 52 ods. 1 OZ (účinný od 01.01.2008), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

22. Podľa § 52 ods. 2 veta tretia OZ účinného od 01.05.2014, na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

23. Súd pri právnom posúdení, či sa jedná v prejednávacom spore o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy vychádzal zo základných definičných znakov spotrebiteľskej zmluvy a to, že ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, pričom zákonná definícia subjektu dodávateľa je aktuálne obsiahnutá v § 52 ods. 3 OZ po predchádzajúcich zmenách v hore uvedených zákonných ustanoveniach, keď tuzemský právny poriadok upravoval špecificky postavenie a ochranu spotrebiteľa, pojem dodávateľa, podnikateľa a podnikania. Podnikaním je podľa ObZ len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ a zároveň kumulatívne spĺňa všetky znaky, ktoré zákon požaduje: samostatnosť, sústavnosť, uskutočnenie vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku. Samostatnosť pri výkone podnikateľskej činnosti podnikateľom je potrebné vykladať v tom zmysle, že podnikateľ sám rozhoduje o spôsobe a formách svojej podnikateľskej činnosti, a teda nie je podriadený inému subjektu. Pre naplnenie zákonnej definície podnikania je potrebné kumulatívne splnenie všetkých uvedených pojmových znakov. Pojem obchodná činnosť nie je definovaný žiadnym právnym predpisom zásade sa pod ňu subsumuje činnosť predstavujúca výkon povolania, profesie alebo iný charakter obchodnej činnosti majúci základ v osobitnom právnom režime, pričom sa kladie dôraz na kvalifikovanosť danej činnosti a profesionalitu jej výkonu. Taktiež býva tento pojem charakterizovaný ako výkon činnosti smerujúcej k tvorbe zisku s predmetom zameraným na poskytovanie služieb alebo predaj tovarov na základe osobitnej kategórie povolania/licencie, resp. na základe osobitného zákonného štatútu.

24. Status žalobcu bol upravený v § 2 ods. 1 zákona č. 124/1996 Zb. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ZoŠFRB), účinného od 01.05.1996, zrušeného od 01.01.2004 Z.z. zákonom č. 607/2003 Z.z., ktorý bol zrušený aktuálne účinným zákonom č. 150/2013 Z.z. Podľa spoločných ustanovení v § 17 ods. 1 a § 22 ods. 1 zrušujúcich zákonov, štátny fond rozvoja bývania podľa predchádzajúcich zákonov o ŠFRB je fondom podľa účinného zákona. Žalobca bol pôvodne zriadený na financovanie štátnej podpory, jeho prostredníctvom sa uskutočňovala pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Podľa aktuálne účinného ZoŠFRB je žalobca účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t.j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, na účely ZoŠFRB je finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu (podľa poznámky 2 - Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013). Z uvedeného vyplýva, že žalobca plnil a plní úlohy a vykonáva činnosti za podmienok presne vymedzených v osobitnom zákone, resp. ostatných všeobecne záväzných právnych predpisoch a nadväzujúcich vykonávacích predpisoch, prostredníctvom ktorých dochádza k realizácii štátnej bytovej politiky, poskytovaniu štátnej pomoci (finančnej podpory) a napĺňaniu verejného záujmu, čo samo o sebe nepredstavuje ani podnikateľskú činnosť a ani obchodnú činnosť s cieľom tvorby zisku. Podľa § 2 ods. 1 ZoŠFRB správcom žalobcu je Ministerstvo dopravy a výstavby, ktorému teda podlieha zo zákona, hospodári podľa schváleného rozpočtu, napojeného finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva, hospodárenie fondu sa riadi rozpočtom fondu, ktorý schvaľuje vláda SR na návrh ministerstva, podlieha kontrole svojej činnosti ministerstvu, jeho základný vnútorný predpis upravujúci jeho organizáciu a činnosť podlieha schváleniu ministra. Takto upravené právne postavenie žalobcu potom nespĺňa definíciu podnikateľskej činnosti, teda nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti. Žalobca správne argumentoval ďalšou skutočnosťou a to, že činnosť žalobcu nie je obchodnou alebo inou podnikateľskou činnosťou, pretože podľa § 4 ods. 1 ZoŠFRB prostriedky fondu možno použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu a výdavky súvisiace s činnosťou fondu. Okrem toho súd má za to, že zo zákonných ustanovení vyplýva, že žalobca neposkytuje podporu vo forme úverov na štandardnom princípe trhového hospodárstva riadiacom sa ponukou a dopytom, pretože tomuto mechanizmu neprispôsobuje účel poskytovaných podpôr, ich výšku ani úrokov. Výška úrokových sadzieb uplatňovaných žalobcom je presne stanovená vždy účinnou vyhláškou a je podstatne nižšia ako pri klasických komerčných finančných inštitúciách (napr. v roku 2000 priem. úrokové sadzby z úverov obchodných bánk sa pohybovali nad 10 % p.s. - úver poskytnutý v spore pri základnej úrokovej sadzbe 3 % p.a.). Uvedené znaky činnosti žalobcu zdôrazňujú napĺňanie verejného záujmu a vládnej politiky zveľaďovania a rozširovania bytového fondu v SR. Samotné zriadenie žalobcu zákonom, podmienky fungovania a jeho účelové určenie je zamerané na ochranu a pomoc komerčne znevýhodneným žiadateľom o financovanie výstavby a bývania. Komerčný záujem na dosiahnutí zisku je potlačený, resp. v prípade poskytovania nenávratného príspevku (bezúročného úveru) úplne absentujúci. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu žalobcu a vyhodnotenie súd má za to, že v predmetnom spore sa nejedná o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy a prikláňa sa k právnemu názoru v súlade aj s aktuálnou rozhodovacou praxou

odvolacích súdov (napr. Krajský súd v Trnave: sp. zn. 10Co/188/2017, 24Co/220/2012, 10Co/122/2017, 10Co/302/2017, Krajský súd v Košiciach sp. zn. 9Co/438/2017, 5Co/289/2017, Krajský súd v Prešove sp. zn. 25Co/79/2017, NS SR sp. zn. 5Cdo/120/2010), že sa jedná o obchodnoprávny vzťah, ktorý sa spravuje ustanovenia zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. ObZ.

25. Podľa § 497 ObZ, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

26. Podľa § 261 ods. 1, 2, 3 písm. d) ObZ, (účinný do 31.07.2005), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

Touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi štátom, samosprávnou územnou jednotkou alebo právnickou osobou zriadenou zákonom ako verejnoprávna inštitúcia, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti. Na tento účel sa za štát považujú aj štátne organizácie, ktoré nie sú podnikateľmi, pri uzavieraní zmlúv, z ktorých obsahu vyplýva, že ich obsahom je uspokojovanie verejných potrieb.

Touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy:

d) zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

27. Podľa § 263 ods. 1 ObZ, strany sa môžu odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s výnimkou ustanovení § 261 a § 262 ods. 2, § 263 až 272, § 273 ods. 1, § 276 až 289, § 301, 303, 304, § 306 ods. 2 a 3, § 308, § 311 ods. 1, § 312, 313, § 321 ods. 4, 324, 341, 365, 370, 371, 376, 382, 384, 386 až 408, 408a, 444, 458, 459, 477, 478, § 479 ods. 2, § 480, 481, § 483 ods. 3, § 488, 493, 499, § 509 ods. 1, § 592, 597, § 655 ods. 1, § 655a, § 660 ods. 2 až 4, § 668 ods. 3, § 668a, 669, 669a, 672a, 675, § 676 ods. 1 a 711, 720, 725, 729 a 743.

28. Súd posúdil záväzkový vzťah medzi stranami sporu z uzavretej zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru v zmysle citovaných ustanovení ako zmluvu o úvere, keď s použitím citovaného § 216 ods. 3 písm. d) ObZ, sa tretou časťou zákona: obchodné záväzkové vzťahy, spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov okrem iných i záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia sa touto časťou zákona spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov záväzkových vzťahov, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom. Z tejto právnej úpravy vyplýva, že za obchodné záväzkové vzťahy považuje právna úprava aj ďalšie vzťahy, bez zreteľa na povahu účastníkov, ktoré sú taxatívne vymedzené, okrem iného založené zmluvou o úvere, preto zo zákona reprezentujú doktrinálnu kategóriu tzv. „absolútnych obchodov“. V právnom vzťahu vyplývajúcom zo zmluvy o úvere sa nevyžaduje, aby išlo výlučne o vzťahy medzi podnikateľmi, je rozhodujúca forma (typ) vzťahu a subjekty sa riadia ustanovenia Obchodného zákonníka. Pre vzťahy, ktoré sa podľa § 261 spravujú týmito ustanoveniami si nemôžu ani dohodnúť, že ich vzťah sa bude spravovať iným zákonom napr. Občianskym zákonníkom, pretože ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d) ObZ je ustanovením kogentným. V ustanovení § 263 ObZ sú stanovené výnimky, kedy sa môžu strany odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s citovaním výnimiek ustanovení, medzi ktorými je uvedené ustanovenie § 261 ObZ, teda vzťah na základe zmluvy o úvere a preto si strany nemohli platne dojednať, že sa ich vzťah bude riadiť Občianskym zákonníkom. V čl. XII bod 12.3 zmluvy si strany ani nedohodli výlučne len tento zákon, ale predovšetkým ZoŠRB, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a príkladom najmä Občianskym zákonníkom. Súd preto posúdil záväzkový vzťah strán sporu v zmysle ustanovení ObZ.

29. Podľa § 502 ods. 1 ObZ, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie

než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

30. Podľa § 503 ods. 1,2,3 ObZ, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

31. Podľa § 504 ObZ, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

32. Podľa § 506 ObZ, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

33. Podľa § 344 ObZ, od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

34. § 349 ods. 1 ObZ, odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo zmeniť bez súhlasu druhej strany.

35. § 351 ods. 1, 2 ObZ, odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy. Odstúpenie od zmluvy sa však nedotýka nároku na náhradu škody vzniknutej porušením zmluvy, ani zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva alebo voľby tohto zákona podľa § 262, riešenia sporov medzi zmluvnými stranami a iných ustanovení, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po ukončení zmluvy.

Strana, ktorej pred odstúpením od zmluvy poskytla plnenie druhá strana, toto plnenie vráti; pri peňažnom záväzku spolu s úrokmi vo výške dojednanej v zmluve pre tento prípad, inak ustanovenej podľa § 502. Ak vracia plnenie strana, ktorá odstúpila od zmluvy, má nárok na úhradu nákladov s tým spojených.

36. V konaní bolo preukázané a i nesporné, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o úvere na základe, ktorej bol dlžníkom (t.č. len žalovaná 1/) poskytnutý úver. Žalovaná 1/ si neplnila svoju povinnosť zo zmluvy splácať úver, pričom vznikol nesplatený dlh úveru v žalovanej výške. Na základe úverovej zmluvy vzniká záväzkový vzťah, z ktorého má veriteľ povinnosť poskytnúť dlžníkovi na požiadanie dlžníka finančné prostriedky a dlžník má povinnosť ich vrátiť spolu s úrokmi. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s úrokmi zostáva platnou povinnosťou aj po odstúpení od zmluvy (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 31Cdo/2851/99, 33Cd/113/2008). Odstúpením od zmluvy nezanikajú všetky práva a povinnosti strán z tejto zmluvy. Povinnosť dlžníka vrátiť peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká, veriteľovi z tohto dôvodu ani žiadna nová pohľadávka nevzniká. Odstúpením od zmluvy sa iba menia podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Dlžník naďalej nie je povinný plniť v splátkach a v lehotách stanovených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu. Povinnosť dlžníka vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi sa po odstúpení od zmluvy o úvere modifikovala vo svojej splatnosti, na požiadanie veriteľa sa stáva splatnou celá pohľadávka. Jedná sa o typický znak, ktorý charakterizuje záväzkový vzťah vzniknutý na základe zmluvy o úvere (§ 497, § 504, § 505, § 507 ObZ). Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere po odstúpení od zmluvy nie je dôsledkom všeobecnej reštitučnej povinnosti vyplývajúcej z § 351 ods. 2 ObZ, ale vyplýva priamo z ustanovenia § 506 ObZ, ktoré je vo vzťahu k všeobecnej úprave odstúpenia od zmluvy podľa § 344 a nasl. resp. § 351 ods. 2 ObZ špeciálnou úpravou. Povinnosť žalovanej 1/ vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s úrokom teda trvá aj po odstúpení od zmluvy.

37. Podľa § 303 ObZ, kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

38. Podľa § 305 ObZ, veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť ručiteľovi na požiadanie výšku svojej zabezpečenej pohľadávky.

39. Podľa § 307 ods. 1 ObZ, ak sa za ten istý záväzok zaručí viac ručiteľov, ručí každý z nich za celý záväzok. Ručiteľ má voči ostatným ručiteľom rovnaké práva ako spoludlžník.

40. V spore nebolo sporné, že žalovaní 2/, 3/ podpísali zmluvu ako ručiteľia v rámci zabezpečenia poskytnutej podpory podľa čl. VII zmluvy. V súvislosti s procesnou obranou žalovanej 2/ o aplikácii Občianskeho zákonníka na ručiteľský vzťah súd poukazuje na to, že napriek samostatnej úprave inštitútu ručenia v Občianskom zákonníku (§ 546 a nasl.) a v Obchodnom zákonníku (§ 303 a nasl.), podstata tohto jedného zo základných zabezpečovacích inštitútov je rovnaká. Ručenie, ktorým sa zabezpečuje pohľadávka veriteľa, vzniká dohodou veriteľa a ručiteľa, v ktorej ručiteľ písomne zoberie na seba povinnosť uspokojiť veriteľovi pohľadávku, ak ju neuspokojí sám dlžník. Ručenie teda vzniká dohodou strán, a nie jednostranným vyhlásením ručiteľa. Preto je nepochybné, že na vznik ručiteľského záväzku je potrebný súhlas veriteľa. Súhlas dlžníka sa nevyžaduje. Ručiteľský záväzok možno platne prevziať iba v písomnej forme.

41. Ručenie upravuje ucelene Obchodný zákonník, teda na obchodné záväzkové vzťahy sa nepoužije právna úprava ručenia obsiahnutá v OZ, a to ani podporne. Ručenie je právny pomer medzi ručiteľom a veriteľom, obsahom ktorého je záväzok, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní svoj záväzok, uspokojí ho ručiteľ.

42. V predmetnom spore vyplýva ručiteľský záväzok z obsahu zmluvy, na základe ktorej žalobca poskytol dlžníkom (t.č. žalovanej 1/) podporu vo forme úveru v zmysle ZoŠFRB. Zmluva o úvere ako zmluvný typ je upravená výlučne v Obchodnom zákonníku, patrí medzi tzv. „absolútne obchody“ tak ako je odôvodnené vyššie. Ak zmluva odkazuje (bod 7.) na ustanovenia OZ o ručení, len samotný odkaz na Občiansky zákonník, namiesto kogentných ustanovení ObZ o ručení, nespôsobuje neplatnosť dohody o ručení, ktorá inak má náležitosti podľa § 303 a nasl. ObZ, keď právna kvalifikácia záväzku nie je podstatnou náležitosťou zmluvy. Podľa záverov rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Obo/115/99 poukaz na konkrétne ustanovenia OZ v ručiteľskom vyhlásení, v situácii keď ide o zabezpečenie plnenia záväzku z obchodného záväzkového vzťahu, nerobí ručiteľské vyhlásenie neplatným. Priamo zo zákona (§ 261 ods. 4 v spojení s § 263 ObZ) vyplýva, že daný ručiteľský záväzok sa bude kogentne spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka o ručení.

43. Zo zmluvy o úvere vyplýva ručiteľský záväzok, z ktorého jednoznačne, nepochybné, jasne, určito a zrozumiteľne vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na zabezpečení poskytnutej podpory žalovanými 2/, 3/, ktorý ručiteľský záväzok súd posúdil v zmysle ustanovení ObZ. Žalovaní 2/, 3/ sú preto ako ručiteľia povinní plniť žalobcovi spolu so žalovanou 1/.

44. V rámci procesnej obrany žalovaná 2/ poukázala na rozhodnutie o časti nároku žalovaného (zrejme žalobcu) rozhodnutím súdu. V konaní bolo preukázané, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Senica bolo žalobcovi priznané plnenie proti žalovaným v sume 820,45 eur s príslušenstvom titulom nesplatených 13 mesačných splátok nesplateného úveru z tej istej úverovej zmluvy. Dlh bol vyčíslený ku dňu 27.04.2005. Žalobca tvrdil, že priznané plnenie bolo odpočítané od žalovanej sumy nesplatenej istiny s odkazom na predložený prepočet žalovanej sumy, z ktorého vyplýva, že úver bol splácaný v pravidelných dohodnutých mesačných splátkach len do 27.07.2001 a od tejto doby boli splátky zasielané nepravidelne v rôznych výškach, ktoré boli započítané na splatenie dlhu s vyčíslením žalovanej sumy.

45. Žalovaní sa zaviazali vrátiť poskytnutý úver s dohodnutým úrokom vo výške 3 % a súd má za to, že s použitím ustanovenia § 502 ods. 2 ObZ sa dojednaná výška úrokov týka ročného obdobia. Rozhodnutím zo dňa 01.12.2005 žalobca z dôvodu porušenia povinnosti ukončiť realizáciu stavby v lehote 24 mesiacov od podpísania zmluvy (čl. VIII bod 8.8 zmluvy) zvýšil úrokovú mieru na celkovú výšku 7 % a to až do konečného splatenia úveru (o 0,5 % zo zvyšku nesplatenej podpory za každých až začatých 6 mesiacov), od 06.03.2006. Súd preto priznal žalobcovi vyčíslený dohodnutý zmluvný úrok z nesplatenej istiny k 07.07.2016, dňu odstúpenia od zmluvy a úrok do zaplatenia.

46. V súvislosti s namietaným odstúpením od zmluvy v roku 2006 má súd za to, že žalovaná 2/ nepreukázala, že by žalobca účinne odstúpil od zmluvy o úvere v roku 2006. Žalovaná na preukázanie svojho tvrdenia predložila súdu listinný dôkaz - prípis žalobcu označený číslom úverovej zmluvy - odstúpenie od zmluvy adresovaný t.č. neb. L. X., v ktorom podľa obsahu žalobca oznámil, že začína konanie o odstúpenie od zmluvy podľa čl. VII bod 7.9 a čl. VIII bod 8.7 - predaj rodinného domu bez súhlasu žalobcu s vyčíslením pohľadávky istiny, nesplatených úrokov, pokuty a výzvou na zaplatenie v lehote do 30 dní od doručenia. Žalobca mal za to, že nedošlo k účinnému odstúpeniu od zmluvy, pretože nedoručil prípis hlavným dlžníkom. Podľa obsahu prípisu žalobca oznámil, že začína konanie o odstúpenie od zmluvy, nie že odstupuje od zmluvy a takto postupoval v zmysle čl. VIII bod 8.4, keď v prípade omeškania s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne. Uvedené tvrdenie žalobcu mal súd preukázané aj rozhodnutím Okresného súdu Senica zhora, keď vo veci bolo rozhodnuté dňa 26. novembra 2009 a predmetom konania boli nesplatené mesačné splátky a nie celý zvyšok nesplateného dlhu titulom odstúpenia od zmluvy. Žalobca takto preukázal účinné odstúpenie od zmluvy v súlade s čl. VIII bod. 8.4 zmluvy podaním zo dňa 07.07.2016, ktorým oznámil žalovaným, že odstupuje od zmluvy z dôvodu omeškania so splatením 108 splátok napriek predchádzajúcim upomienkam a vyzval žalovaných na zaplatenie dlhu s vyčíslením istiny 12 271,30 eur, nesplateného úroku 7 880,03 eur, nesplateného úroku z omeškania 1 756,59 eur, zmluvnej pokuty 2 015,13 eur v lehote 30 dní od prevzatia výzvy. Žalovaná 1/ prevzala výzvu dňa 18.07.2016, žalovaná 2/ dňa 11.07.2016 a žalovaný 3/ neprevzal v odbernej lehote s dňom uloženia 11.07.2016. Uplynutím lehoty 30 dní sa žalovaní dostali do omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. 18.08.2016.

47. Podľa § 394 ods. 1 ObZ, pri právach, ktoré vznikajú odstúpením od zmluvy, plynie premlčacia doba odo dňa, keď oprávnený od zmluvy odstúpil.

48. Podľa § 397 ObZ, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

49. Súd vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanou 2/ ako nedôvodnú v súvislosti s odstúpením od zmluvy v roku 2006 a jeho právnym posúdením v bode 39. Žalovaná 2/ nepreukázala, že by v roku 2006 došlo k účinnému odstúpeniu od zmluvy, čím by zmluva zanikla a začala plynúť premlčacia doba. Žalobca preukázal, že odstúpil od zmluvy prípisom zo dňa 07.07.2016 a premlčacia doba začala plynúť uplynutím lehoty na plnenie 30 dní od doručenia odstúpenia. Najneskôr bolo odstúpenie doručené žalovanej 1/ dňa 18.07.2016 a teda žalobca mohol uplatniť nárok prvýkrát dňom 18.08.2016. V danom spore platí štvrtročná premlčacia doba a keďže žaloba bola podaná na súde dňa 09.02.2017, premlčacia doba neuplynula. Súd vyhodnotil, že nárok žalobcu nie je premlčaný.

50. Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

51. Podľa § 544 ods. 2 OZ, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

52. Súd posúdil uplatnený nárok žalobcu v časti zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 2 015,13 eur v súvislosti so spôsobom dojednávania zmluvnej pokuty, či tento je súladný so zákonným ustanovením a má za to, že zmluvná pokuta bola medzi strana dohodnutá v súlade so zákonom a dohodnutými podmienkami v zmluve v čl. VIII bod 8.5. V prípade naplnenia bodu 8.4, teda ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi. V spore bolo preukázané, že žalovaní boli v omeškaní s úhradou splátok dlhšie ako 6 mesiacov, pre ktorý dôvod žalobca od zmluvy odstúpil. Dlžná suma istiny a príslušenstva predstavuje spolu sumu 20 151,33 eur (12 271,30 + 7 880,03), z ktorej 10 % predstavuje žalovanú sumu zmluvnej pokuty.

53. Podľa § 369 ods. 1, 2 ObZ, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatenej sumy úroky z omeškania z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

54. Podľa § 3 Nar. vlády SR č. 21/2013 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov občianskeho práva účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

55. Podľa § 3 Nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

56. Žalovaní riadne nesplácali dohodnuté mesačné splátky úveru v dohodnutej výške a termíne ich splatnosti, čím sa dostali do omeškania s peňažným plnením. Žalobcovi tak vzniklo právo na zaplatenie úroku z omeškania z jednotlivých splátok v zákonnej výške, ktoré vyčíslil ku dňu 07.07.2016. Žalovaní sa dostali do omeškania s plnením celého peňažného dlhu aj po tom, čo uplynula doba 30 dní od doručenia poslednej výzvy žalobcu dňa 18.07.2016 a to dňom 18.08.2016. Súd preto priznal žalobcovi uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania.

57. Súd vo vzťahu k žalovaným ustálil, že sa u nich jedná o solidárnych spoludlžníkov vo vzťahu k žalobcovi pri peňažnom plnení, ktoré je plnením deliteľným. Platí pritom, že každý zo solidárnych spoludlžníkov je vo vzťahu k veriteľovi zaviazaný k plneniu celého dlhu, čo znamená, že veriteľ je oprávnený požadovať celé plnenie na ktoromkoľvek zo zaviazaných dlžníkov alebo môže podľa svojej úvahy plnenia medzi nich rozvrhnúť. V prípade, že dlh splnil len jeden z dlžníkov, čo i len sčasti, zaniká povinnosť ostatných dlžníkov v rozsahu, v ktorom bolo plnené. Súd preto rozhodol o povinnosti žalovaných tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

58. Podľa § 121 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

59. Žalobca v rámci príslušenstva navrhol priznať náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 494,30 eur. Nárok dôvodil uzavretou zmluvou o poskytovaní právnych služieb so zástupcom - advokátskou kanceláriou, na základe ktorej pred podaním žaloby zástupca vypracoval a doručil odstúpenie od zmluvy žalovaným, ktoré žalobca zaplatil. Podľa § 10, § 15 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb patrí za jeden úkon odmena vo výške 403,34 eur, režijný paušál v sume 8,58 eur, 20 % DPH v sume 82,38 eur spolu v sume 494,30 eur. Predloženými listinnými dôkazmi mal súd preukázané, že odstúpenia od úverovej zmluvy zo dňa 07.07.2006 boli vypracované a podľa doručeníek doručované zástupcom žalobcu.

60. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

62. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z § 255 ods. 2 C.s.p., § 262 ods. 1 C.s.p. keď žalobca mal vo veci plný úspech. Súd preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolaie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).